

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedzielę od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie, z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA: miesięczna 4 zł, z odnośnikiem i przesyłką pocztową 4 zł 4 gr. 50, za granicę 8 zł.
OGŁOSZENIA: za wiersz milim. przed tekstem 6 łam 35 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 łam. 10 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej, zagraniczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe, skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca o 25 proc. drożej. Administracja nie bierze odpowiedzialności za terminowe umieszczenie ogłoszeń. Konto czekowe w P. K. O. Nr 80187.

BALBINA SADOWSKA
S. + P.
po krótkich i ciężkich cierpieniach zmarła w Warszawie dnia 3 kwietnia 1930 r. przeżywszy lat 72.
Nabożeństwo żałobne odbędzie się w Kościele Sw. Piotra i Pawła o godzinie 7 1/2 — o czym zawiadamia pogrążona w smutku
RODZINA.

KAPELUSZE od 9.—zł.
Borsalino, Habig, Hükel i in.
CZAPKI wios.
E. MIESZKOWSKI MICKIEWICZA 22.

Popierajcie Polską Macierz Szkolną
Wileńska 15—5.

SOLEC

WYLECZY NAJLEPIEJ I NAJSKUTECZNIEJ
choroby reumatyczne, artretyczne, przymiot i jego następstwa, choroby skórne, zoty, krzywice, choroby nerwowe, zapalenie stawów i kości, zatrucie metalami
NAJSKUTECZNIEJSZE w EUROPIE wody siarczano-słone z zawartością jodu i soli glauberskiej.
Sezony od 1 maja do 30 września.
Poczta i telegraf: Solec - Zdrój.
Informacja i prospekty w każdej chwili na żądanie odwrotnie.

1 FILM DŹWIĘKOWY

„UPADŁY ANIOŁ”

SPIEWNOMÓWIACY p. t.: „UPADŁY ANIOŁ”
W DNIACH NAJBLIŻSZYCH
W KINO - TEATRZE
„Hollywood”.

DZIŚ koncert prof. A. WIELHORSKIEGO
z udziałem p. K. Święcickiej w Konserwatorium przy ul. Dominikańskiej Nr. 3, początek punktualnie o godz. 8.

Obecna polityka zagraniczna Polski.

Zaniepokojenie także na lewicy.

INTROLIGATORNIA

„DZIENNIKA WILEŃSKIEGO”
MOSTOWA Nr. 1. TELEFON Nr. 1244
OPRAWY KSIĄŻEK, ROCZNIKÓW, KSIĄŻEK BUCHALTERYJNYCH I INNE ROBOTY. WYKONANIE STARANNE. CENY PRZYSTĘPNE.
OTWARTA OD 8-ej DO 4-ej POP.
Czy jesteś członkiem L.O.P.P.

Bieg naszej polityki zagranicznej w ostatnim czasie zaniepokoił nie tylko prawicę, ale obecnie także i lewicę, jak świadczy uwagi, wypowiedziane w wydawnym przez p. St. Thugutta piśmie „Tydzień” (nr. 13 z 29 marca b. r.):

—Przed kilku laty przedstawiciel rządu niemieckiego zwrócił się do posła francuskiego w Berlinie p. de Margerie i wszczął rozmowę na temat udziału Niemiec w zespole zachodnio europejskim, nastawionym przeciwko Rosji, pod warunkiem, że Niemcy otrzymają rekompensatę terytorjalną kosztem Polski. Stwarzanie trudności Rosji i krepowanie działalności Trzeciej Międzynarodówki może przynieść Anglii i Francji, jako państwom kolonialnym korzyści bezpośrednie, namacalne, polegające na osłabieniu propagandy sowieckiej w koloniach. Niemcy zaś tego rodzaju akcji korzyści bezpośrednich na terenie polityki zagranicznej nie uzyskują i dążą wskutek tego do otrzymania odrębnej rekompensaty. Niemcy nie ofiarują państwu zachodnio-europejskim prezentu w postaci ochłodzenia stosunków z Rosją, przeciwnie czynią zeń przedmiot targu, za który stawiają wysoką cenę.

Zadaniem naszej polityki jest, aby wyrównywanie stosunków polsko-niemieckich było jednym z ogniw systemu francusko-niemiecko-polskiego z udziałem Anglii. Największym niebezpieczeństwem dla Polski jest lokalizacja stosunków polsko-niemieckich i wyłączenie ich z ogólnego systemu europejskiego. Jak to już niejednokrotnie podkreślaliśmy, bardzo ważnym czynnikiem takiej polityki są porozumienia gospodarcze i idzie o to, żeby Polska w drodze różnych posunięć gospodarczych pomiędzy poszczególnymi gałęziami przemysłu polskiego, niemieckiego, francuskiego i t. d. włączyła się do systemu europejskiego. Podpisanie traktatu handlowego polsko-niemieckiego jest bardzo ważnym i pomyślnym faktem na drodze do realizacji celów takiej polityki. Odmowa przez Prezydenta Rzeczypospolitej podjęcia podpisania planu Younga i umowy likwidacyjnej polsko-niemieckiej jest wyrazem chęci zaznaczenia, że stosunki polsko-niemieckie mają charakter niejako odrębny i że nie należy ich włączać do systemu stabilizacyjnej polityki europejskiej.

Niemiecki minister Spraw Zagranicznych uzasadniał wartość umowy likwidacyjnej polsko-niemieckiej głównie przez istnienie

Kierunek polityki wyznaniowej bez zmian.

Cała prasa, niezależnie od zabarwienia i poglądów politycznych, wypowiedziała się już i ustosunkowała do nowego gabinetu p. Sławka.

Dla społeczeństwa katolickiego poza działaniem go poglądy politycznymi jedno jest wspólne i niewątpliwe: stosunek obecnego rządu do Kościoła katolickiego nie uległ żadnej zmianie.

Nowy premier, o ile chodzi o jego zasadniczy stosunek do Kościoła katolickiego, ma jeszcze kartę niezapisaną. W okresie swej prezydentury Klubu BBWR nie przejawiał ani zyczliwości, ani niechęci do Kościoła. Będziemy zatem go sądzić z jego czynów.

Mimo, że premier nadaje ogólny kierunek polityce całego gabinetu, jednak faktycznym rzecznikiem polityki rządu do Kościoła i społeczeństwa katolickiego jest przede wszystkim minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Tymczasem tekę wyznań i oświaty zatrzymał nadal wbrew wszelkim oczekiwaniom p. Sławomir Czerwiński, który dał się już dostatecznie dobrze poznać całemu społeczeństwu ze swego wyraźnie nieprzyjemnego stosunku do Kościoła.

P. minister Czerwiński jest pierwszym ministrem wyznań i oświecenia, który zdołał wytworzyć przeciwko sobie jednolite stanowisko całej opinii katolickiej. Przeciwnicy p. min. Czerwińskiego wystąpili nie tylko stronictwa z opozycji o kierunku katolickim, ale również i odłam B. W. R. — grupa konserwatywistów.

A jednak p. min. Czerwiński powolany został znowu do gabinetu p. Sławka. I to właśnie nadaje specjalne piętno rządowi obecnemu, o ile chodzi o zajęcie jego zasadniczego stanowiska wobec Kościoła.

Stawisko najwyższej hierarchii kościelnej w stosunku do p. ministra Czerwińskiego i jego polityki szkolnej i wyznaniowej znane jest dostatecznie szerokiemu ogółowi. Znalazło ono wyraz w komunikacie z konferencji XX. Arcybiskupów z dn. 7-go lutego r. b. Po wyliczeniu szeregu zarządzeń Ministerstwa W. R. i O. P., sprzecznych z zasadami katolickimi, komunikat konkluduje:

„Objawy takie dowodzą, że państwowe czynniki wychowawcze dążą do nadawania szkolnemu wychowaniu cech jeśli nie bezreligijności, to religijności mglistej i symultanizmu wyznaniowego.

Episkopat Polski, będąc głównym opiekunem dusz młodzieży, odczuwa w szczególności sposobów niebezpieczeństwa, z takich prądów płynące i potępią je, jako niweczące moralność chrześcijańską, a nawet podstawy trwałości państwowej”.

Bardziej ujemnej oceny polityki ministra W. R. i O. P. wobec religii i Kościoła chyba trudno sobie wyobrazić.

Trudno przenić zawily splot tajemnic, które spowodowały pozostawienie teki wyznań i oświaty w rękach p. Czerwińskiego ku czemu, naturalnie, zadowoleniu lewicowej opozycji. Fakt jest, że w obecnej, niezmiernie skomplikowanej dla rzędu sytuacji, osoba p. min. Czerwińskiego stanowi czynnik, który ją bardziej jeszcze utrudnia.

Ale nie tylko chodzi o p. min. Czerwińskiego. Chodzi o cały system, o ogólne nastawienie polityki rządowej wobec Kościoła, która najdotkliwiej znalazła wyraz w doborze ministrów wyznań i oświecenia — pp. Sujkowskiego, Dobruckiego, Świątalskiego, Czerwińskiego. (Kap.)

OBSZERNY LOKAL SKLEPOWY

Z WIELKIEMI OKNAMI WYSTAWOWEMI
w centrum miasta poszukiwany przez światową firmę.

Zgłoszenia piśmienne pod „Centrum” do
Tow. Reklamy Międzynarodowej J. r. RUDOLF MOSSE,
Warszawa, Marszałkowska 124. 10668

Posel niem. Rauscher opuszcza Warszawę.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Posel niemiecki p. Rauscher zostanie odwołany do Berlina, gdzie ma zająć wysokie stanowisko. Na jego miejsce przyjdzie wolno-konserwatysta p. Lindauer.

Bezkarność za zabójstwo w pojedynku.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W piątek Sąd Najwyższy rozpoznawał sprawę doktora Strum-Wojtkiewicza za udział w pojedynku, w którym śmierć poniósł dr. Stanisław Zawadzki.

W wyniku rozprawy Sąd Najwyższy skasował wyrok, skazujący red. Strum-Wojtkiewicza na osadzenie w twierdzy przez rok.

Dalsze niepowodzenie konferencji morskiej

Niespodziane wystąpienie Grandiego.

LONDYN, 4. IV. (Pat.) Wczorajsza rozmowa ministrów Grandiego, Mac Donalda i Hendersona była wysoce dramatyczna. Grandi zaproteutował ostro przeciwko rokownikom francusko-angielskim w sprawie interpretacji art. 16 paktu Ligi Narodów, twierdząc, że rokowania te prowadzone być powinny z udziałem Niemiec w Genewie, nie zaś w Londynie, nie mają bowiem nic wspólnego z kwestją rozbrojenia na morzu. W każdym razie prowadzenie tych rokowań przez dwóch członków Rady z pominięciem dwóch innych obecnych jest, zdaniem Grandiego, niedopuszczalne.

Rewelacyjne wykrycie.

Centrala GPU w gmachu ambasady sowieckiej w Berlinie.

BERLIN, 4.4. (Pat.) W związku z ogłoszeniem przez wychodzący w Paryżu dziennik rosyjski „Poslednija Nowosti” rewelacjami o wykryciu w gmachu ambasady sowieckiej w Berlinie centrali zagranicznej G. P. U., zaopatrzonej w iskrową stację telegraficzną, specjalne laboratorium chemiczne, biuro fałszowania paszportów i t. d. „Nachtausgabe” występuje przeciwko rządowi Rzeszy z zarzutem, iż dotychczas nie posta-

Na zaproszenie Mac Donalda do wzięcia udziału w finalizacji formuły, Grandi odpowiedział odmownie, podając jako powód, że Włochy nie zgodzą się na wzięcie udziału w rokowaniach finalistycznych z chwilą, gdy postawiono je wobec faktu dokonanego. W razie zawarcia paktu 4 mocarstw bez udziału Włoch Grandi zagroził wyciągnięciem konsekwencji na terenie Ligi Narodów i rewizją zobowiązań włoskich w traktacie locarneskim. Stanowisko zajęte przez Grandiego warło w kołach konferencji wrzenie deprymujące.

Drobne wiadomości.

Bandytyzm w Chinach.

SZANGHAJ, 4.4. (Pat.) Jak donoszą z prowincji Yunnan, mieszkańcy pewnego miasta, którzy nie chcieli czy nie mogli zapłacić haraczu, nałożonego na nich przez bandytów, zostali przez tych ostatnich powiązani, ożłani parafiną i żywcem spaleni. Bandydzi ukazują się nawet w pobliżu samego Szanghaju, gdzie napadają na osady i w razie, gdy lup nie odpowiada ich żądaniom, poddają mieszkańców torturom.

Straszliwa egzekucja.

PESHAWAR, 4.4. (Pat.) W Kابلu wykonano wyrok śmierci na 11 stronników Basz Sako. Zostali oni przywiązani do wyłotów armat i rozszarpani na strzępy przez kule.

Zatonięcie statku.

ST. JAGO DE CHILI, 4.4. (Pat.) Statek wielorybniczy zatonał w pobliżu Lebu. Żaloga złożona z 16 osób zginęła. Morze wyrzuciło szczątki na brzeg. Na miejsce wypadku wyruszyło pośpiesznie kilka okrętów.

Wybuch w kopalni.

MONS, 4.4. (Pat.) W kopalni węgla nastąpił wybuch gazu, przy czym około 12 osób poniosło śmierć.

Zgon królowej Szwecji.

STOKHOLM, 4. IV. (Pat.) Królowa Szwecji zmarła dzisiaj w Rzymie o godz. 19. Śmierć nastąpiła wskutek paralizy serca.

Kiedy nastąpi rozwiązanie Sejmu?

W sprawie powyższej zamieszcza „ABC” następującą informację:

Na pytanie: — Więc kiedy należy oczekiwać rozwiązania Sejmu i rozpisania nowych wyborów? — otrzymaliśmy następującą odpowiedź od osobistości dobrze poinformowanej:

— Ostateczne ustalenie terminu nowych wyborów będzie zależało od wyniku podróży inspekcyjnych.

— Jakich „podróży inspekcyjnych”?

— Jak wiadomo, p. Sławek

Klub Narodowy.

W niedzielę dnia 6 kwietnia o godzinie 5 popołudniu w sali przy pl. Orzeszkowej Nr 11

Posel Stanisław Stroński

wygłosi referat p. t.
«NIEMCY, ROSJA I POLSKA».

Bilety wcześniej nabyć można w redakcji „Dziennika Wileńskiego” Dominikańska 4, lub Sekretarjacie Klubu (Orzeszkowa 11) od godz. 11 do 3 popołudniu.

Komunikat Stronnictwa Narodowego.

W niedzielę dnia 6 kwietnia o godzinie 12 i pół w sali Stronnictwa Narodowego (Orzeszkowej 11) odbędzie się

ZEBRANIE POLITYCZNE

dla członków i sympatyków Stronnictwa Narodowego na którym Prof. STANISŁAW STROŃSKI poseł na Sejm wygłosi referat p. t.
«Ostatnie przesilenie rządowe».

Karty wejścia dla sympatyków i gości otrzymać można codziennie w Sekretarjacie (Orzeszkowa 11) od godz. 11 do 3 i od 6 do 8 wieczorem.

